

BESLUT

2021-10-04 Dnr: 21/02186

SAKEN

15 min från Sápmi, SVT2, 2021-04-24, 05-01, 05-08 och 05-15, program om aktuella samiska samhällsfrågor; fråga om opartiskhet

BESLUT

Programmen frias. De strider inte mot kravet på opartiskhet.

PROGRAMMEN

15 min från Sápmi var en programserie som handlade om aktuella samiska samhällsfrågor. De fyra granskade programmen belyste olika ämnen och i varje program medverkade två företrädare för något parti i Sametinget i studion. I varje program spelades även korta förinspelade intervjuer upp med företrädare för varje parti i Sametinget. I programmen visades i bild en elektronisk skylt i vänstra övre hörnet med texten "Sametingsvalet 2021".

***15 min från Sápmi* den 24 april 2021**

Programmet handlade om samernas rättigheter och i studion medverkade partiledarna för Sametingets två största partier – Jakt- och fiskesamerna samt Samelandspartiet.

***15 min från Sápmi* den 1 maj 2021**

Programmet handlade om hur klimatanpassningen påverkade Sápmi och i studion medverkade företrädare för partierna Guovssonásti och Vuovdega.

***15 min från Sápmi* den 8 maj 2021**

Programmet handlade om samiska hälsofrågor och i studion medverkade företrädare för Samelandspartiet och Landspartiet Svenska Samer.

15 min från Sápmi den 15 maj 2021

Programmet handlade om kulturfrågor och i studion medverkade en företrädare för Samelandspartiet tillika Sametingets kulturnämnds ordförande samt en företrädare för partiet Min Geaidnu.

ANMÄLAN

Anmälaren företräder Partiet Samerna och är sammanfattningsvis kritisk till att det var det enda partiet med representation i Sametinget som inte fick medverka i studion i programmen. Programmen sändes med ett särskilt fokus inför kommande Sametingsval. Det var därför ett demokratiskt åsidosättande att inte låta Partiet Samerna få möjlighet att medverka på samma villkor som övriga partier.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Television AB (SVT) anser att programmen överensstämmer med kravet på opartiskhet och anför i huvudsak följande.

15 minuter från Sápmi är ett samhällsprogram som ska fördjupa aktuella händelser eller ämnen som berör det samiska samhället både i och utanför Sápmi. Programmen startade i april 2021 för att under året sändas sju gånger på våren och elva gånger på hösten. Programmen är ett nytt format som kompletterar nyhetssändningarna på minoritetsspråk. I kvartslånga program fördjupas veckoaktuella och för språkmålgruppen intressanta frågeställningar och ämnen. Innehållet är fördjupande och analyserande och ger publiken mervärde och minoritetsgruppen en möjlighet att se frågor mer ingående ur sitt eget perspektiv. Programmen består av gäster i samtal i studio och med inspelade inslag. Varje program ska ha en tydlig premiss och gå djupare i ett ämne som framgår redan i premissen. De första fem programmen sändes före Sametingsvalet som ägde rum den 16 maj 2021. Programmens teman byggde på en Novusundersökning som SVT gjorde tillsammans med Sveriges Radio AB (SR). Två av vårens program sändes efter valet, även dessa med anknytning till valet.

Programmets syfte var inte att innehålla partipolitisk debatt i klassisk mening utan att vara mer resonerande och fördjupande i respektive ämne. Novusundersökningen som SVT hade gjort visade att språket, rennäringen och rättigheterna var de främsta valfrågorna för väljarna. Sedan engagerade även jämförbarhet, hälsa och slöjd ihop med flera andra mindre ämnesområden. Som en följd av detta behandlade de fyra anmälda programmen följande ämnen; rättigheter, rennäringen med fokus på klimatanpassningen, hälsofrågor och kultur. Det allra första programmet för säsongen den 17 april 2021, som inte är anmält, handlade om det samiska språket.

När det gällde urvalet av gäster gjorde redaktionen val baserade på ett partis storlek, hjärtefrågor och bemötande av ifrågasättande. De partier som satt i majoritet i

Sametinget hade ansvarat för den politik som förts under innevarande mandatperiod. Det leder ofta till ifrågasättande från oppositionen vilket bör få möjlighet att bemötas av rådande majoritet. Det betydde exempelvis att partiet Samelandspartiet, som var det största av de partier som bildade majoritet i Sametinget, oftare fanns representerat i studion än andra mindre partier. Då det var fem partier som bildade majoritet i Sametinget, varav Partiet Samerna var ett, ledde det också till det som anmälaren reagerat på, det vill säga att Partiet Samerna, som tillhörde de minsta partierna i Sametinget, inte var på plats i studion i något av programmen. Representanter för mindre partier, med färre mandat, tillfrågades om medverkan också utifrån vilka frågor partiet drivit under nuvarande mandatperiod eller drev under valkampanjen. Var programmets ämne en hjärtefråga eller principiellt viktig fråga för ett parti gick det före ett parti som inte drivit frågan i samma utsträckning. Redaktionen var medveten om att alla partier, av ovan nämnda skäl, inte fick lika mycket tid i programmen. Dock var redaktionen noga med att inför varje program också göra förinspelade intervjuer, kopplade till programmets tema, med de partier som inte fanns representerade i programmets studiosamtal. Det innebar att Partiet Samerna fick framföra sina bästa argument i samtliga fyra anmälda program och därmed i samtliga frågor som programmen behandlade.

SVT Sápmi förde statistik som rörde hela valbevakningen för både nyhetsprogrammet *Oddasat* och *15 minuter från Sápmi*. Det gjorde redaktionen för att kontrollera hur representationen såg ut. Statistiken visade att Partiet Samerna fick likvärdigt utrymme i programmen som de andra partierna av samma storlek. Utöver *15 minuter från Sápmi*, som bara var en del av valbevakningen, fanns också det aktuella partiet med i både *Oddasats* nyhetssändningar samt på SVT:s och SR:s gemensamma webbplats. SVT har också sänt en debatt riktad till unga väljare där Partiet Samerna var med.

AKTUELL BESTÄMMELSE

SVT ska utöva sändningsrätten opartiskt och med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet).

TIDIGARE BESLUT

I fråga om sändningar av valdebatter gäller enligt granskningsnämndens tidigare praxis krav på att urvalet av deltagare sker på ett sätt som inte missgynnar ett parti. Nämnden har fällt sändningar av valdebattprogram där inte samtliga partier med representation i den berörda politiska församlingen getts möjlighet att delta (SB 71/99, 72/99 och 157/03).

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden konstaterar att granskade program av *15 min från Sápmi* sändes i nära anslutning till Sametingsvalet, innehöll en elektronisk skylt med texten "Sametingsvalet 2021" och utgick från de viktigaste väljarfrågorna inför Sametingsvalet. Även om programmen var en del av SVT:s valbevakning av Sametingsvalet 2021 anser nämnden att programserien inte var ett sådant valdebattprogram där det gäller att urvalet av deltagare sker på ett sätt som inte missgynnar ett parti.

När det gäller SVT:s övriga bevakning i samband med allmänna val har nämnden tidigare uttalat att något krav på att alla politiska partier ska behandlas likvärdigt inte kan ställas, utan att denna bevakning måste kunna få göras utifrån redaktionella överväganden. Det förhållandet att ingen företrädare från Partiet Samerna medverkade i studion i programmen strider därför inte mot kravet på opartiskhet.

Detta beslut har fattats av Ulrik von Essen, Ulrika Hansson, Clas Barkman, Gunnar Springfeldt, Kristina Åberg, Erik Fichtelius och Sofia Olsson Olsén efter föredragning av Johannes Wik.

För granskningsnämnden

Ulrik von Essen

SIGNATURSIDA

Detta dokument har elektroniskt undertecknats av följande
undertecknare:

NAMN:	ULRIK VON ESSEN
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID:	_05fda7a524c692e3a902b875b86eadca47
DATUM & TID:	2021-10-04 08:37:39 +02:00

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2021-10-04 08:37:45 +02:00
Ref: 20954SE
www.comfact.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)